

Charakteristika predmetu

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra ako súčasť vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia je zameraný na rozvoj komunikačných schopností žiakov v materinskom jazyku, osvojenie si správneho pravopisu a gramatiky v ústnej i písomnej podobe a získanie čitateľských zručností. Dobré zvládnutie jazykového a slohového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť v ďalšom živote.

Vyučovanie literárnej výchovy smeruje k nadobudnutiu vzťahu k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu pozitívneho vzťahu žiakov k literatúre a k ďalším druhom umenia.

Rozvíjajúce ciele

V jazykovej časti oblasti Jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikačných spôsobilostí žiakov, aby získali kvalitnú jazykovú kompetenciu. Súčasťou predmetu je aj zložka sloh, ktorá je zameraná najmä na vlastnú tvorbu jazykových prejavov. Spoločným cieľom obidvoch zložiek je viesť žiakov k zvyšovaniu jazykovej kultúry, ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov. Najväčší akcent sa kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.

V literárnej výchove smerujeme k rozvíjaniu čitateľských kompetencií, resp. súboru vedomostí, zručností, hodnôt a postojov zameraných na príjem (receptiu) umeleckého textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu, interpretáciu a hodnotenie. Najdôležitejším prvkom v tejto koncepcii literárnej výchovy je sústredenie dôrazu na čítanie ako všestranné osvojovanie umeleckého textu. Cieľom sa stáva rozvoj čitateľských schopností, prostredníctvom ktorých žiak dokáže lepšie porozumieť obsah čítaného textu.

5.ročník

Témy

Jazyková komunikácia

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- Abeceda; písmená – veľké, malé, písané, tlačené
- Hlásky, slabiky, slová
- Delenie hlások: samohlásky, spoluhlásky /spoluhláskové skupiny/, dvojhásky
- Slabikotvorné hlásky - -l, -l', -r, -r'
- Výslovnosť, splývavá výslovnosť, výslovnosť a výskyt ä
- Diakritické znamienka – dĺžeň, mäkčeň, vokáň; bodka, čiarka, otáznik, výkričník, zátvorka, dvojbodka, bodkočiarka, úvodzovky
- Spojovník, pomlčka
- Melódia vety – oznamovacia, opytovacia, rozkazovacia, zvolacia, želacia
- Spodobovanie – znelé a neznelé spoluhlásky,
- Pravidlo o rytmickom krátení

- Pravopis – vybrané slová – príbuzné slová
- Rozdeľovanie slov na slabiky, rozdeľovanie predponových slov – slabičné a neslabičné predpony
- Prestávka, sila hlasu
- Dôraz
- Splývavá výslovnosť

Významová (lexikálna) rovina

- Spisovný jazyk – nárečia,
- Tvorenie slov odvodzovaním – predpona; odvodené slová
- Synonymá, antonymá; ustálené slovné spojenie (frazologizmus); príslovie,
- porekadlo, pranostika, prirovnanie;
- Slovníky – pravopisný, synonymický a frazeologický

Tvarová (morfologická) rovina

- Skloňovanie, pád, pádové otázky
- **Podstatné mená** – všeobecné/vlastné; životnosť/neživotnosť; rod (mužský, ženský, stredný); číslo (jednotné, množné); pád (prvý, druhý, tretí, štvrtý, šiesty, siedmy); vzory (chlap, hrdina, dub, stroj, žena, ulica, dlaň, kosť, mesto, srdce, vysvedčenie, dievča);
- **Prídavné mená** – akostné, stupňovanie, rod, číslo, pád, vzor (pekný, cudzí),
- **Zámená** – delenie zámen (osobné, základné, privlastňovacie)
- **Číslovky** – delenie čísloviek (základné, radové)
- **Slovesá** – tykanie, vykanie, časovanie, osoba (1., 2., 3.); číslo; čas (minulý, prítomný, budúci), neurčitok, sloveso byť
- **Príslovky** – všeobecná charakteristika
- **Predložky** – väzba s pádom

Syntaktická (skladobná) rovina

- Jednoduchá veta; slovosled vo vete.

Komunikácia a sloh

- Pozdrav; oslovenie; predstavenie sa; privítanie; rozlúčenie; prosba/želanie; poďakovanie;
- Ospravedlnenie – ústne; ospravedlnenie s vysvetlením; vyjadriť súhlas/nesúhlas;
- Blahoželanie – ústne, písomne; adresa; pohľadnica;
- Súkromný list – ústne/písomne;
- Tvorba otázok (žiadosť o informáciu)
- Rozhovor; začiatok a koniec telefonického rozhovoru;
- Osnova – zápis, nadpis, odsek;
- Rozprávanie – ústne/písomne; úvod, jadro, záver; časová postupnosť;
- Opis predmetu; obrázka, ilustrácie, osoby – ústne/písomne;
- Umelecký a vecný text;
- Krátke správy – SMS, e-mail;
- Oznam, správa, pozvánka, plagát, vizitka, kľúčové slová;
- Koncept, ústna reprodukcia, inzerát, reklama;

Literárna výchova

- Autor/spisovateľ; čitateľ/divák; kniha; knižnica; časopis; noviny; rozhlas; televízia; film; text; ilustrácia; poézia; próza; divadelná hra; bábkové divadlo (bábka); literatúra pre deti; odborná (náučná) literatúra; hlavná myšlienka.
- *Všeobecné pojmy patriace k poézii*
- Poézia – viazaná umelecká reč
- Verš, strofa, nadpis, rým
- Umelecké prostriedky: prirovnanie, zdobnenina, personifikácia
- Rytmus ako metrická vlastnosť
- Literárne žánre patriace k poézii
- Ľudová pieseň, druhy ľudovej piesne, zľudovené piesne,
- Poézia nonsensu
- *Všeobecné pojmy patriace k próze*
- Próza ako jedna zo základných foriem literárnej tvorby
- Dej ako charakteristický znak epického diela
- Literárna postava, hlavná postava, vedľajšie postavy
- Vonkajšia kompozícia literárneho diela: nadpis, odsek, kapitoly
- Štylizácia textu: dialóg
- Literatúra pre deti: detský hrdina, dej, prostredie, autori literatúry pre deti
- Humor a jeho úloha v literárnom diele, humorný dej, humorná postava, humorná situácia
- Rozprávač – autor, hlavná postava
- Krátke formy ľudovej slovesnosti: vyčítanka, príslovie, porekadlo, pranostika
- Rozprávka - definícia rozprávky z rôznych hľadísk:
- Autorstvo (ľudová, umelá)
- Obsah (fantastická, zvieracia, realistická)
- Forma (prozaická, básnická, dramatická)
- Výber a spôsob spracovania témy (klasická, moderná)
- Slovenskí a inonárodní zberatelia ľudových rozprávok
- Najvýznamnejší autori umelých rozprávok
- Filmová a televízna rozprávka
- Divadelná hra ako prozaické dielo určené na realizáciu na divadelnej scéne
- Bábková hra, bábkoherec, animácia, maňuškové divadlo, javajkové divadlo, marionetové divadlo
- Hlavné znaky dramatickej podoby literárneho diela
- Dialogizovaná forma, inscenácia, scenár, scenárista, dramaturg, režisér, herci zvukové efekty
- Ľudová povesť
- Miestna, historická, heraldická povesť
- Autorská povesť

- Ľudová legenda
- Autorská legenda
- Komiks ako prozaický žáner
- Odborná literatúra – encyklopédia

Požiadavky na výstup

V súlade so ŠVVP: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf.

Učebné zdroje

Krajčovičová, Kesselová: Slovenský jazyk pre 5. ročník základnej školy

Petríková: Literárna výchova pre 5. ročník základných škôl

6. ročník

Témy

Jazyková komunikácia

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- suprasegmentálne (prozodické) javy, stručná charakteristika, ich význam pri členení textu, pri komunikácii, pri dramatizácii umeleckých textov
- hlavný a vedľajší prízvuk, melódia vety, prevládanie klesavej melódie
- termín prízvučná a neprízvučná slabika.
- uvedenie si súladu tempa reči s obsahom textu a informačnou nasýtenosťou
- sila hlasu, dôraz a ich význam pri komunikačnej stratégii, význam pauzy a jej typy
- pojem a vymedzenie termínu interpunkčné znamienka, ich funkcia pri členení textu i jeho významu
- úvodzovky v priamej reči, čiarka a zásady jej písania v súvetí (informatívne)

Významová (lexikálna) rovina

- termín slovná zásoba – jadro a okraj, členenie slovnej zásoby
- kritérium spisovnosti, odlišnosť slangu (slang žiacky, počítačový) , dialektu, hovorové slová a ich hraničné postavenie, čistota jazykového prejavu pri oficiálnom styku i každodennej komunikácii.
- dialektológia, nárečová mapka Slovenska, uvedomiť si názov, zaradenie i špecifikum miestneho nárečia
- funkcia jazykových príručiek, vyhľadávanie a overovanie informácií z iných zdrojov
- uvedenie si dynamiky slovnej zásoby, štruktúra odvodeného slova,
- obmena významu slova, tvorenie podstatných mien, slovies, frekventované predpony i prípony

Tvarová (morfologická) rovina

- podstatné mená - charakteristika slovného druhu, gramatické kategórie, skloňovanie, rozdiel medzi abstraktnými a konkrétnymi podstatnými menami, ortografické zásady pri písaní vlastných podstatných mien, pravopis v príponách podstatných mien

- vokatív ako osobitný pád podstatných mien
- prídavné mená - charakteristika slovného druhu, rozdelenie adjektív, gramatické kategórie, zhoda s podstatným menom v rode, čísle, páde
- charakteristika vzorov páví, matkin, otcov, skloňovanie, kategória stupňovania
- pravopis v príponách prídavných mien
- korektorské značky
- slovesá a rozdelenie na činnostné, stavové, zvrátané, nezvrátané, plnovýznamové, neplnovýznamové, špecifikum slovesa byť - časovanie
- oznamovací, rozkazovací a podmieňovací spôsob slovesa
- príslovky miesta, času, spôsobu, príčiny, stupňovanie prísloviak
- pravopis prísloviak
- citoslovca
- predložky, ich väzba s pádom, vokalizácia predložiek

Syntaktická (skladobná) rovina

- charakteristika syntaxe, vyjadrený a nevyjadrený podmet, holý a rozvitý podmet, vyjadrenie podmetu slovnými druhmi, slovesný a slovesno-menný prísudok, prísudzovací sklad, zhoda
- charakteristika vety, jednoduchá veta holá a rozvitá, využitie jednoduchej vety v určitých slohových útvaroch

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- tabuľka, graf, ich znaky, nájdenie potrebných informácií v nesúvislých textoch
- opisný slohový postup, prostriedky, žánre a útvary. Jazykové prostriedky statického opisu, komparácia s dynamickým opisom informatívne
- rozprávací slohový postu: znaky, prostriedky, útvary, typológia rozprávača, využitie priamej reči
- pravidlá komunikácie. Verbálne a neverbálne vyjadrenie vôle a citov. Formulovanie názoru, argumenty a protiargumenty

Literárna výchova

- Krátke formy ľudovej slovesnosti: Príslovie, porekadlo, pranostika
- Charakteristika rozdielov medzi krátkymi formami ľudovej slovesnosti
- Balada ako epický žánre ľudovej slovesnosti, ľudová balada, umelá balada
- Metafora a epiteton ako štylizované prostriedky poézie
- Báj ako jeden z najstarších prozaických literárnych útvarov
- Anekdota
- Grécke, rímske, egyptské, slovanské báje
- Bájka ako žánrová forma, ktorá využíva humor a satiru
- Aplikácia pojmov poézie, báseň
- Poézia ako literárna forma
- Báseň ako literárny žánre
- Poézia ako súčasť umeleckej literatúry
- Definícia pojmu populárna pieseň
- Porovnanie ľudovej piesne s populárnou piesňou

- Pojem verš, refrén
- Združený, striedavý rým
- Zdrobnenina, prirovnanie
- Umelecký prednes
- Povest' ako prozaický útvar
- Próza ako súčasť umeleckej literatúry
- Rôzne metódy čítania (informačné, selektívne, orientačné)
- Definícia pojmu dobrodružná literatúra

Základné znaky dobrodružnej literatúry

- Detektívna literatúra, znaky
- Ja-rozprávač, on-rozprávač
- Definícia pojmu divadelná hra ako súčasť umeleckej literatúry

Definícia pojmov rozhlasová rozprávka, scenár - scenárista, dramaturg, režisér, herec, Hudobný skladateľ (scénická hudba)

Dialóg a monológ v divadelnej hre

Aplikácia pojmu dej

Definícia pojmu audiálne umenie pre rozhlasovú rozprávku

Definícia pojmu dramatisácia

- Pojem poviedka ako žáner krátkej prózy
- Pojem literárna postava, hlavná a vedľajšia literárna postava
- Aplikácia literárnych pojmov - úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie ako súčasti vnútornej kompozície
- Pojem dialóg, monológ
- Komparatívna analýza - porovnať rozprávku (povešť) s poviedkou z hľadiska pôvodu, autorstva, spoločných a odlišných znakov

Požiadavky na výstup

V súlade so ŠVVP: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf.

Učebné zdroje

Krajčovičová, Kesselová: Slovenský jazyk pre 6. ročník základnej školy

Petriková: Literárna výchova pre 6. ročník základných škôl

7. ročník

Disponibilná hodina v 7. ročníku je využitá na tvorivé aktivity, zážitkové učenie a doplnkové čítanie.

Témy

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov
- Výslovnosť cudzích slov - výslovnosť slabík de, te, ne, le, di, ti, ni, li v cudzích slovách

Významová (lexikálna) rovina

- Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov
- Systém slovnej zásoby : členenie slovnej zásoby podľa častosti používania, významu, spisovnosti, podľa používania v istých jazykových štýloch – fixácia poznatkov

Členenie slovnej zásoby podľa časového hľadiska : dynamika slovnej zásoby. Problémy individuálnej slovnej zásoby

Rozlíšenie historizmov, archaizmov a pomaly zastarávajúcich slov

Nové slová v lexike – kritériá, vedné odvetvia s neologizmami

Projekt zameraný na výskum lexiky

Frekventované cudzie slová, cudzie slová z AJ. Prevzaté – zdomácnené slová z LJ, NJ, RJ, MJ

Individuálna aktívna a pasívna slovná zásoba. Sémantické minimum cudzích slov

Slová s citovým a bez citového zafarbenia : zdobneniny, hanlivé slová

- Uvedomenie si dynamiky slovnej zásoby, štruktúra odvodeného slova, obmena významu slova, tvorenie podstatných mien, slovies, frekventované predpony i prípony.
- Frekventované prípony pri názvoch osôb, vecí, vlastností, miest, dejov
- Skracovanie slov, skratky v texte, pravopis skratiek

Tvarová (morfologická) rovina

- Aktivizácia vedomostí z tvaroslovia
- Definícia podstatných mien – určenie pomnožného PM, rod a vzor, spisovné skloňovanie, názvy obcí regiónu – pomnožné PM
- Rozdelenie prídavných mien, vzory, stupňovanie, pravopis
- Číslovky – definícia, základné a radové číslovky, ich pravopis, rozlíšenie, skloňovanie

Určité – neurčité číslovky

Vymedzenie termínu násobné číslovky. Násobné číslovky so zložkou -raz,- krát, -násobný, s príponou itý, pravopis a skloňovanie

- Slovesá – rozdelenie, gramatické kategórie, pravopis
- Spojky – definícia, frekventované spojky, pravopis čiarky
- Upevnenie vedomostí o neohybných slovných druhoch z nižších ročníkov

Syntaktická (skladobná) rovina

- Oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie a želacie vety, interpunkcia a melódia viet, forma zvolania
- Hlavné vetné členy. Nevyjadrený podmet. Podmet vyjadrený najmä PM, PRM, zámenom a číslovkou, zhoda podmetu a prísudku. Prísudzovací sklad. Prísudok slovesný a slovesno-menný
- Dvojčlenná veta úplná a neúplná
- Vetný základ ako hlavný vetný člen. Vyjadrenie vetného základu
- Pomenovanie prírodných javov a úkazov, fyzických a duševných stavov jednočlennou vetou slovesnou
- Jednočlenná veta neslovesná - vetný základ vyjadrený podstatným menom a citoslovcom. Názvy kníh, ľudských výtvorov, pozdravy, prejavy citov

KOMUNIKÁCIA A SLOH

- Aktivizácia vedomostí z nižších ročníkov
- Pravidlá komunikácie. Verbálne a neverbálne vyjadrenie vôle a citov. Formulovanie názoru, argumenty a protiargumenty

Efektívna komunikácia

Nácvik modelových situácií

Asertívna komunikácia

- Rétorika - správna výslovnosť problémových hlások : ä, ľ, r, í, í, de, te, ne, le, di, ti, ni, li, výslovnosť spoluhláskových skupín

Artikulácia, sila hlasu, gestá, mimika

Príhovor - téma, cieľ, adresát, odosielateľ, prostriedky

- Projekt - téma, plán, spracovanie, výstup, zdroje
- Charakteristika opisného slohového postupu, prostriedky. Porovnanie statického a dynamického opisu

Opis osoby – vonkajší vzhľad

Rozdiel medzi vonkajšou a vnútornou charakteristikou osoby, priama a nepriama charakteristika osoby

Literárna výchova

- Aktivizácia vedomostí z nižších ročníkov – všeobecné literárne pojmy, odborné literárne termíny, známe literárne útvary a žánre

Anekdota, anekdoty o známych osobnostiach

Poézia

- Štýl tvorby slovenských spisovateľov, analýza a interpretácia básní, poézia, striedavý rým
- Vonkajšia kompozícia básne, metrika, štylistika básne, obkročný rým, sonet, básnická otázka, voľný verš
- Dielo a rukopis významných slovenských básnikov
- Populárna pieseň, autori

Próza

- Poviedka ako žáner krátkej prózy
- Vnútorná kompozícia literárneho diela
- Dobrodružná literatúra
- Fantasy literatúra ako nový žáner populárnej literatúry
- Western
- Robinsonáda
- Detektívna literatúra, detektív
- Kompozícia, rozprávač, analýza a interpretácia
- **Dramatické umenie**
- Dráma, dramatické žánre
- Film, filmové umenie, literárny scenár, technický scenár
- Rozhlasová hra

Požiadavky na výstup

V súlade so ŠVVP: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf.

Učebné zdroje

Krajčovičová, Kesselová: Slovenský jazyk pre 7. ročník základnej školy

Petríková: Literárna výchova pre 7. ročník základných škôl

8.ročník

Témy

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov
- Intonácia a interpunkcia – vsuvka, prístavok, oslovenie
- Pravopis a jeho zdôvodnenie

Významová (lexikálna) rovina

- Opakovanie a utvrdenie učiva z nižších ročníkov
- Frazeologický slovník
- Spôsoby obohacovania slovnej zásoby, tvorenie slov, preberanie slov

Slová cudzieho pôvodu – pravopis, výslovnosť, predpony a prípony v slovách cudzieho pôvodu

Nepriame pomenovania – metafora, metonymia, personifikácia

Jednoslovné a viacslovné pomenovania, združené pomenovania

Ustálené slovné spojenia/ frazeologizmy

Tvarová (morfologická) rovina

- Aktivizácia vedomostí z tvaroslovia
- Zvieracie podstatné mená mužského rodu
- Podstatné mená mužského rodu zakončené na - r, -l
- Skloňovanie podstatných mien cudzieho pôvodu
- Cudzie nesklonné podstatné mená
- Skloňovanie slova pani
- Pravopis vlastných podstatných mien
- Utvrdenie vedomostí o prídavných menách, číslovkách, zámenách, slovesách
- Zámená – skloňovanie, základný tvar, rod, číslo, pád, delenie zámen (opytovacie, ukazovacie)
- Utvrdenie vedomostí o neohybných slovných druhoch
- Častice ako neohybný slovný druh
- Citoslovčia ako neohybný slovný druh

Syntaktická (skladobná) rovina

- Vedľajšie vetné členy – predmet, prívlastok, príslovkové určenie
- Postupne rozvíjajúci prívlastok - informatívne
- Určovací vetný sklad
- Jednoduché súvetie – priraďovacie, podrad'ovacie
- Druhy jednoduchých súvetí – informatívne

- Aktivizácia vedomostí z nižších ročníkov

Komunikácia a sloh

- Debata
- Dôkaz – objektívne podloženie argumentov
- Rétorika a jej zákonitosti
- Odosielateľ a prijímateľ
- Zhustený obsah textu – výťah
- Prihláška
- Slávnostný príhovor
- Slohové postupy – informačný, opisný, rozprávací

Literárna výchova

- Utvrdenie literárnych pojmov z predchádzajúcich ročníkov
- Lúboštná poézia: ľudová pieseň, pololudová pieseň
- Prírodná poézia
- Modlitba
- Epická poézia, kolektívny hrdina
- Epika ako základný literárny druh, znaky epiky
- Román, charakteristika žánru, znaky románu, rozdelenie románu
- Dievčenský román
- Lyrizovaná próza, znaky a predstavitelia
- Vonkajšia kompozícia prozaického diela
- Dobrodružná literatúra
- Vedecko-fantastická literatúra
- Denník ako žáner monografického charakteru
- Vecná a umelecká literatúra
- Vedecko-populárna literatúra
- Literatúra faktu

Požiadavky na výstup

V súlade so ŠVVP: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf.

Učebné zdroje

Krajčovičová, Kesselová: Slovenský jazyk pre 8. ročník základnej školy

Petríková: Literárna výchova pre 8. ročník základných škôl

9.ročník

Zvuková rovina jazyka a pravopis

- Opakovanie a utvrdenie učiva z ISCED 2
- Interpunkčné znamienka – ich funkcia a správne používanie
- Pomlčka, spojovník, lomka

Významová (lexikálna) rovina

- Systematizácia vedomostí o slovnej zásobe:
- Pojem slovná zásoba
- Členenie slovnej zásoby z rôznych hľadísk (spisovnosti, expresívnosti, dobového výskytu, významu, pôvodu, štýlovej príslušnosti)
- Slovníky a ich využitie
- Spôsoby obohacovanie slovnej zásoby
- Priame/nepriame pomenovania
- Jednoslovné a viacslovné pomenovania
- Ustálené slovné spojenie
- Tvorenie slov

Tvarová (morfologická) rovina

- Systematizácia a aktivizácia vedomostí z tvaroslovia:
- Ohybnosť/neohybnosť slovného druhu
- Členenie jednotlivých slovných druhov
- Skloňovanie jednotlivých slovných druhov
- Časovanie slovíes
- Stupňovanie
- Gramatické kategórie
- Vzory
- Pravopis a správne používanie

Syntaktická (skladobná) rovina

Systematizácia a aktivizácia vedomostí zo syntaxe:

- Veta
- Jednoduchá veta (holá, rozvitá, rozvitá s viacnásobným vetným členom)
- Vety podľa obsahu
- Slovosled
- Základné vetné členy: delenie a ich vyjadrenie slovnými druhmi
- Vedľajšie vetné členy: delenie a ich vyjadrenie slovnými druhmi
- Prístavok
- Zhoda
- Vetné sklady (prisudzovací)
- Jednočlenná veta (slovesná, neslovesná)
- Dvojčlenná veta (úplná, neúplná)
- Jednoduché súvetie
- Interpunkcia
- Zápor v slovenčine
- Súdržnosť textu

Komunikácia a sloh

- Systematizácia a aktivizácia vedomostí zo slohovej zložky
- Slohové postupy (opisný, výkladový, rozprávací, informačný)
- Jazykové štýly (náučný, administratívny, publicistický, rečnícky, hovorový, umelecký)
- Odborný opis
- Rétorika (artikulácia, sila hlasu, gestikulácia, mimika, postoj)
- Prihláška
- Úradný list
- Životopis
- Úvaha
- Výklad

Jazykoveda a národný jazyk (spisovný jazyk, nárečia)

- Jazykoveda:
- Náuka o zvukovej rovine jazyka
- Náuka o významovej rovine jazyka
- Morfológia
- Syntax

Literárna výchova

- Lyrika ako základný literárny druh
- Druhy lyriky (úvahová, osobná, prírodná, ľúbostná)
- Poézia a jej znaky
- Vonkajšia kompozícia poézie
- Óda, sonet, príležitostná báseň, hymna, epitaf, epigram
- Základné znaky romantizmu vo svetovej i slovenskej literatúre
- Hlavní predstavitelia romantizmu v slovenskej literatúre a špecifiká ich tvorby
- Základné znaky realizmu vo svetovej i slovenskej literatúre
- Hlavní predstavitelia realizmu v slovenskej literatúre a špecifiká ich tvorby
- Základné znaky literárnej moderny vo svetovej i slovenskej literatúre
- Hlavní predstavitelia literárnej moderny v slovenskej literatúre a špecifiká ich tvorby
- Symbolizmus, symbol, Ivan Krasko
- Základné znaky katolíckej moderny v slovenskej literatúre
- Hlavní predstavitelia katolíckej moderny v slovenskej literatúre a špecifiká ich tvorby
- Aforizmus
- Epika ako základný literárny druh
- Charakteristické znaky epiky
- Základné typy epiky
- Román, druhy románu
- Vnútoraná i vonkajšia kompozícia románu
- Vedecko-fantastická literatúra
- Charakteristické znaky vedecko-fantastickej literatúry

- Najvýznamnejší predstavitelia science-fiction vo svetovej i slovenskej literatúre
- Charakteristické znaky detektívnej literatúry
- Kompozícia detektívnej literatúry
- Najvýznamnejší predstavitelia detektívky vo svetovej i slovenskej literatúre
- Dráma ako základný literárny druh
- Charakteristické znaky drámy
- Vonkajšia kompozícia drámy (dejstvo, scény, výstupy)
- Vnútoraná kompozícia drámy (úvod, zápleтка, vyvrcholenie, obrat, rozuzlenie)
- Inscenácia divadelnej, rozhlasovej alebo televíznej hry
- Premiéra, repríza, derniéra
- Tragédia, komédia, činohra
- Opera, opereta, muzikál

Požiadavky na výstup

V súlade so ŠVVP: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/sjl_nsv_2014.pdf.

Učebné zdroje

Krajčovičová, Kesselová: Slovenský jazyk pre 9. ročník základnej školy

Petríková: Literárna výchova pre 9. ročník základných škôl

Hodnotenie predmetu

Zásady hodnotenia a klasifikácie v predmete Slovenský jazyk a literatúra vychádzajú z Metodického pokynu č.22/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy.